

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Cdo/101/2024                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 6122433040                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 25.09.2025                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Nora Halmová             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2025:6122433040.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu obchodnej spoločnosti 365.bank, a. s., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 4, IČO: 531 340 890, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, IČO: 47 232 471, proti žalovanému G. T., narodenému XX. X. XXXX, Ľ.U. XXX, o zaplatenie 16 987,44 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 4Csp/54/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. marca 2024 sp. zn. 11CoCsp/27/2023, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

### Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) výrokom I. potvrdil rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) z 14. júna 2023 č. k. 4Csp/54/2022-96 v jeho prvom a treťom výroku, výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd konanie v časti o zaplatenie 1.551,77 eura zastavil nebol odvolaním napadnutý, výrokom III. žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

1.1. Východiskovo súd prvej inštancie posudzoval vzťah medzi žalobcom a žalovaným založený Zmluvou o spotrebiteľskom úvere - lepšia splátka (ďalej len „Zmluva o úvere“) v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 52 nasl.) a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), nakoľko ju žalobca uzatváral ako dodávateľ - banka a žalovaný ako spotrebiteľ.

1.2. Súd prvej inštancie v prvom rade uviedol, že medzi Poštovou bankou, a. s. Bratislava (k zmene obchodného mena na 365.bank a. s. došlo 03. 07. 2021) v právnom postavení veriteľa a žalovaným v

právnom postavení dlžníka bola dňa 23. 04. 2018 uzatvorená Zmluva o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského účelového úveru určeného na refinancovanie vo výške 18 900 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal uhrádzať v 96 mesačných splátkach po 334,90 eura, fixná úroková sadzba bola dojednaná na 12,50 %, RPMN 15,70 %, priemerná RPMN na 8,75 % a celková čiastka, ktorú sa dlžník zaviazal zaplatiť na 32 149,55 eura. Termín konečnej splatnosti úveru bol dojednaný na 20. 04. 2026 a splatnosť prvej mesačnej splátky na 20. 05. 2018.

1.3. Okresný súd uviedol, že v bode 4.9 Zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že v prípade riadneho nesplácania úveru je banka oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný, ak je dlžník v omeškaní viac ako 3 mesiace so zaplatením splátky a banka upozornila dlžníka na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní. Ďalej uviedol, že výzvou zo dňa 17. 09. 2021 veriteľ upozornil dlžníka, že podstatným spôsobom porušil ustanovenia Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 23. 04. 2018 a ku dňu 17. 09. 2021 je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti a vyzval dlžníka na úhradu dlžnej sumy vo výške 1 551,77 eura v lehote do 15 kalendárnych dní od doručenia výzvy s tým, že ak nedôjde k úhrade uvedenej sumy, banka je oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný a žiadať od dlžníka úhradu celej úverovej pohľadávky. Listom zo dňa 14. 10. 2021 veriteľ úverový záväzok dlžníka vyhlásil za predčasne splatný v celom rozsahu ku dňu 14. 10. 2021 a vyzval dlžníka na úhradu dlžnej sumy 19 733,72 eura. Z potvrdenia o prepustení z výkonu trestu odňatia slobody mal súd prvej inštancie preukázané, že žalovaný bol v čase od 05. 04. 2019 do 04. 01. 2021 vo výkone trestu odňatia slobody.

1.4. Ďalej poukázal na účel ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že vo výzve pred zosplatením veriteľ neuviedol, s ktorou konkrétnou splátkou je dlžník v omeškaní, preto túto výzvu nemožno považovať za kvalifikovanú, teda vyvolávajúcu právne účinky predpokladané ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Z týchto dôvodov 11CoCsp/27/2023 súd prvej inštancie žalobu v zostávajúcej časti ako nedôvodnú zamietol, nakoľko nárok bol uplatnený z titulu zosplatenia a nie je dôvodné priznať pohľadávku v rozsahu splátok splatných ku dňu rozhodovania súdu (rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoCsp/2/2023).

1.5. Okresný súd druhým výrokom vo zvyšnej časti konanie zastavil, a to s poukazom na skutočnosť, že žalobca v priebehu súdneho sporu podaniami doručenými súdu dňa 15. 02. 2023 (č. 1. 51 spisu), 16. 03. 2023 (č. 1. 67 spisu), 04. 05. 2023 (č. 1. 75 spisu) a 08. 06. 2023 (č. 1. 86 spisu) zobral žalobu čiastočne späť a uviedol, že žalovaný uhradil dňa 20. 10. 2022, 20. 11. 2022, 21. 12. 2022, 19. 01. 2023, 19. 02. 2023, 19. 03. 2023, 19. 04. 2023, 20. 05. 2023 osemkrát po 100 eur, ktorú veriteľ započítal na istinu pohľadávky.

1.6. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému, ktorý mal prevažný úspech vo veci (v časti, v ktorej súd žalobu zamietol), náhradu trov konania nepriznal, pretože si žalovaný náhradu trov konania neuplatnil, ani mu zo spisu žiadne preukázateľne vynaložené trovy konania nevypĺyvali.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 26. marca 2024 sp. zn. 11CoCsp/27/2023 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny tak vo výroku I. ako aj vo výroku III. potvrdil. Žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Zastáva názor, že výzva prezumovaná § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom, ktorý z hľadiska jeho určitosti musí obligatórne obsahovať (identifikáciu) splátky, s ktorou je spotrebiteľ (v prejednávanej spore žalovaný) v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Bez uvedenia tejto identifikácie nie je možné následne preskúmať splnenie podmienok na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a splatnosť tohto úkonu. Nejedná sa iba o formálnu podmienku, ale sa jedná o notifikačnú povinnosť dodávateľa voči spotrebiteľovi, ktorá má umožniť spotrebiteľovi „dozvedieť sa“ o hroziacom následku spočívajúcom vo vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, a tento následok odvrátiť. Práve uvedenie konkrétnej splátky je tou rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá musí byť voči spotrebiteľovi určito vyjadrená, nakoľko uvedenie „iba“ výšky dlhu, s ktorým je spotrebiteľ v omeškaní, vykazuje podstatnú mieru abstrakcie a spotrebiteľ z takto vyjadreného údaja nemôže bez ďalšieho určiť, ktorá

splátka môže v budúcnosti založiť dôvodnosť predčasného zosplatnenia, resp. ktorú splátku považuje dodávateľ za splátku rozhodnú. Z uvedeného potom v konečnom dôsledku nie je objektívne vopred možné určiť, kedy si dodávateľ uplatní svoje právo pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Ďalej uviedol, že veriteľovi v spotrebiteľských sporoch vzniká právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru iba v prípade, ak je dlžník v omeškaní s niektorou splátkou aspoň tri mesiace a súčasne upozorní dlžníka - spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Táto 15-dňová lehota (na upozornenie a uplatnenie tohto práva) musí uplynúť po splatnosti splátky, ktorá sa stane najskôr splatnou po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, ktorá zakladá právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru založené omeškaním z úhrady splátky (s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní aspoň tri mesiace), potom môže veriteľ uplatniť výlučne do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky (t. j. v poradí prvej splátky, ktorá sa stala splatnou po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky zakladajúcej právo zosplatnenia), inak právo na zosplatnenie na základe splátky, ktorá zakladá právo na zosplatnenie, zanikne. Z uvedeného potom možno vyvodiť, že aj z právneho úkonu veriteľa podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka by malo byť zrejmé naplnenie podmienok podľa tohto ustanovenia a súčasne ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Len takýto výklad je spôsobilý korešpondovať s zmyslom účelu ustanovenia § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd zdôraznil, že procesný súd nie je povinný ex offio vyhľadávať dôvod oprávnenosti úkonov veriteľa podľa § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, keďže by mohlo dôjsť aj k dôvodom, na ktoré účastníci právneho vzťahu ani nepomysleli. Poukázal na odbornú literatúru, a to Občiansky zákonník I. § 1 - 450 - Komentár od Števček, M., Dulák, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M., a kol., z vydavateľstva C. H. Beck, Praha, 2015 (strana 576 a nasl.), ktorá dospela k rovnakému právnomu záveru.

2.1. Odvolací súd tiež uviedol, že zákon prísne stanovuje kritéria, za akých podmienok môže prísť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne. Z uvedeného tiež vypláva, že aj keď vymedzenie konkrétnej splátky, pre omeškanie dlžníka s ktorou veriteľ zvažuje uplatnenia práva zosplatniť úver, v upozornení (výzve) na zosplatnenie dlhu neukladá zákonné ustanovenie § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka expressis verbis, ide o bezpodmienečnú náležitosť takejto výzvy. Odvolací súd zastáva právny názor, že požiadavka na také vymedzenie vyplýva z účelu predmetného upozornenia (výzvy), ktorým je informovať spotrebiteľa o tom, s ktorou splátkou je v omeškaní a zároveň pre omeškanie s ktorou splátkou veriteľ zvažuje uplatnenia práva na predčasne zosplatniť úver/dlh.

2.2. Z predloženého súdneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca podaním zo dňa 17. 09. 2021 označeným ako: „Upozornenie - výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ upozornil žalovaného, že ku dňu 17. 09. 2021 je pohľadávka banky vyplývajúca zo Zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 1 551,77 eura, pozostávajúcej z omeškanej splátky vo výške 1 514,64 eura, poplatkov vo výške 18 eur a poistné 19,13 eura. Týmto podaním banka vyzvala žalovaného na úhradu špecifikovanej pohľadávky v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy. Zároveň upozornila žalovaného, že v prípade, ak nedôjde k úhrade k vyššie uvedenej dlžnej sumy záväzku, banka je oprávnená vyhlásiť úver predčasne splatným a žiadať úhradu celej úverovej pohľadávky.

2.3. Z konštrukcie predmetnej výzvy je zrejmé, že táto neobsahuje identifikáciu splátky, s ktorou je spotrebiteľ (v prejednávanej spore žalovaný) v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Z uvedeného potom v konečnom dôsledku nie je vopred možné posúdiť, kedy si dodávateľ uplatní svoje právo pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti (túto vyhlásil dňa 14. 10. 2021), a táto pôsobí vo vzťahu k spotrebiteľovi neurčito. Na základe uvedeného nemožno výzvu zo dňa 17. 09. 2021 považovať za kvalifikovanú výzvu v zmysle požiadaviek vyslovených v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

2.4. Odvolací súd poukázal, že z dôvodu neurčitosti (výzvy - upozornenia) ako právneho úkonu, v dôsledku ktorej je tento jednostranný právny úkon veriteľa neplatný, nemožno vyhlásenie o mimoriadnej splatnosti úveru - označené ako „Výzva na úhradu dlžnej sumy“ zo dňa 14. 10. 2021 považovať za platné a účinné.

2.5. Vzhľadom na uvedené (absencia kvalifikovanej výzvy v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) krajský súd zastáva názor, že neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru.

2.6. Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil aj námietku žalobcu, ktorou namietal, že súd prvej inštancie mal žalobcovi priznať nárok na jednotlivé splátky ku dňu vydania meritórneho rozhodnutia. Odvolací súd poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v bode 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie síce stručne ale dostatočne určito prezentoval záver, z ktorého vychádzal pri zamietnutí žaloby v zostávajúcej časti, keď poukázal na to, že nárok bol uplatnený z titulu zosplatenia a nie je dôvodne priznať pohľadávku v rozsahu splátok splatných ku dňu rozhodovania súdu. S týmto záverom sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil, poukazujúc na to, že žalobca sa v spore domáhal zaplatenia dlhu na tom skutkovom základe, že celý zostatok dlžnej pohľadávky vyplývajúcej z Úverovej zmluvy sa stal splatným k 14. 10. 2021, pričom v spore neprodukoval žiadne skutkové tvrdenia o splatnosti jednotlivých splátok, ktoré by zakladali dôvodnosť ním uplatneného nároku čo i len v časti, a tieto skutkové tvrdenia uvádza až v samotnom odvolacom konaní. Z uvedených dôvodov, pri viazanosti súdu skutkovými tvrdeniami strán sporu (pri konštatovaní neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru) a absencie ďalších skutkových tvrdení strán sporu nemal súd prvej inštancie inú možnosť ako žalobu v zostávajúcej časti zamietnuť. V tejto súvislosti odvolací súd dal do pozornosti závery uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/85/2021 zo dňa 12. februára 2024, kde v bode 20. uviedol: „...dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd svojim postupom pri posudzovaní žalobou uplatneného nároku žalobkyne prekročil rámec ňou vymedzeného petitu, pretože priznal plnenie z iného skutkového základu, než aký bol vymedzený v žalobnom návrhu. Aj keď sa bezpochyby žalobkyňa domáhala priznania plnenia z rovnakej zmluvy, aká bola oboznámená prvoinštančným a odvolacím súdom, po skutkovej stránke v žalobe jasne tvrdila, že došlo k zosplateniu poskytnutého úveru a v uvedenom smere produkovala k svojim tvrdeniam aj dôkazy. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel majúci za to, že k zosplateniu úveru došlo, avšak odvolací súd bol naopak záveru, že zosplatenie úveru je neplatné. Pokiaľ napriek uvedenému bez procesnej aktivity žalobkyne, ktorá sa na jediné pojednávanie nariadené odvolacím súdom nedostavila, tejto priznal časť uplatneného nároku v spore (spolu s príslušenstvom), v ktorom nemohol prekročiť návrhy strán (§ 216 CSP), navyiac s ochranou slabšej strany, ktorou bol žalovaný, porušil tým zásadu „ne ultra petitem“, čím porušil právo žalovaného na spravodlivý proces“.

2.7. Pokiaľ žalobca vo svojom odvolaní poukazoval na rozhodnutia odvolacích súdov, a to Krajského súdu v Košiciach, Krajského súdu v Banskej Bystrici, odvolací súd poukázal na to, že uvedené rozhodnutia odvolacích súdov nie sú pre odvolací súd rozhodnutiami vyššej súdnej autority, keď v prejednávanom spore uviedol východiská, ktoré ho viedli k vysloveným právnym záverom.

2.8. Odvolací súd zdôraznil, že súd prvej inštancie dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávany prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa súd prvej inštancie neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel ani podstatu, a preto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP pri aplikácii ustanovenia § 262 ods. 1 a ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný a vznikol mu tak nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré mu v súvislosti s odvolacím konaním vznikli (§ 255 ods. 1 CSP), a to v rozsahu 100 %. Odvolací súd však žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, keďže mu preukázateľne žiadne účelne vynaložené výdavky ako trovy v odvolacom konaní nevznikli.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Nestotožnil sa so záverom odvolacieho súdu, že z

dôvodu neurčitosti (výzvy - upozornenia) ako právneho úkonu, v dôsledku čoho je jednostranný právny úkon veriteľa neplatný, možno hovoriť o absencii kvalifikovanej výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ a teda, že neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru. Dovolateľ formuloval právnu otázku: „Či došlo k porušeniu ustanovenia § 53 ods. 9 OZ, ak vo výzve - upozornení ako právnom úkone, absentuje uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu úveru, čo zároveň malo za následok určenie takého úkonu za neplatný, a teda rovnako neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru“.

3.1. Poukázal na rozdielnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o totožnej otázke; v rozhodnutí z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022 poskytol odlišné posúdenie otázky určítosti výzvy - upozornenia, ktorá je predpokladom zosplatnenia úveru, keď konštatoval: „Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom, ktorý prezentovali dovolatelia, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá. Dovolací súd tiež nepovažuje za potrebné na tomto mieste viesť polemiku o tom, či je určenie splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie, skutkovou alebo právnou otázkou (skutkovou otázkou nesporne je označenie takejto splátky vo výzve na zaplatenie alebo v samotnom zosplatnení; ak však tieto listiny vymedzenie relevantnej splátky neobsahujú, je jej určenie na účely začatia počítania premĺčacej doby len právnym konštruktom). Považuje však za vhodné uviesť, že pokiaľ sa vykonaným dokazovaním nepreukáže opak, treba vychádzať z princípu racionálneho správania účastníkov zmluvných vzťahov, ktorí konajú v súlade so zákonom, a teda vzhľadom na ustanovenie § 565 druhej vety Občianskeho zákonníka je potrebné predpokladať, že zosplatnenie bolo vyvolané tou splátkou, ktorá bola v čase zosplatnenia tri mesiace po splatnosti“.

3.2. V kontexte citovaného rozhodnutia mal za to, že zo strany odvolacieho súdu došlo k odklonu pri právnej interpretácii a výkladu sporných zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka, nakoľko ten v napadnutom rozhodnutí uviedol, že „ (...) Vzhľadom na absenciu kvalifikovanej výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ zastáva názor, že neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru (...)“. Správnosť vyššie uvedených interpretačných prístupov a právnych záverov najvyššej súdnej inštancie majú potvrdzovať aj rozhodnutia viacerých súdov nižšej inštancie, ktoré odvolací súd nepovažoval za relevantné. K neurčitosti obsahu (zosplatňujúcej) výzvy zopakoval, že uvedenie splátky pre ktorú došlo k zosplatneniu pohľadávky nie je obligatórnou náležitosťou, ktorú by stanovoval zákon. Žiadal rozsudok odvolacieho súdu v napadnutých častiach zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a

dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porov. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, sp. zn. 2Cdo/132/2013, sp. zn. 3Cdo/18/2013, sp. zn. 4Cdo/280/2013). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (sp. zn. 1Cdo/6/2014, sp. zn. 3Cdo/209/2015).

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

10. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky a predstretí vlastnej argumentácie dovolateľa v zmysle § 432 ods. 2 CSP, súčasne zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit curia 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

13. Dovolateľ odklon odvolacieho súdu od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/123/2022 založil na argumente, že k porušeniu ustanovení § 53 ods. 9 OZ nedochádza, ak vo výzve - upozornení ako právnom úkone, absentuje uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu úveru, čo nemá spôsobovať neplatnosť takého úkonu. Uvedenie splátky pre ktorú došlo k zosplatneniu pohľadávky nie je obligatórnou náležitosťou, ktorú by stanovoval zákon.

14. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovaně vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

15. Ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu netvorí jediné relevantné rozhodnutie dovolacieho súdu o spornej právnej otázke (nepublikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky), ktoré z povahy veci nemôže predstavovať otázku vyriešenú, teda takú otázku, o ktorej existuje ustálená rozhodovacia prax, pretože sa nejedná o tzv. judikát publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ani o prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu (porovnaj tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 459/2022). Z uvedených východísk možno rezumovať najmä to, že ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu netvorí jediné uznesenie dovolacieho súdu o spornej právnej otázke vo veci sp. zn. 1Cdo/123/2022 z 30. januára 2024. Ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít netvorí ani rozhodnutia odvolacích (krajských) súdov v obdobných veciach v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP.

16. Uvedené platí o to viac, keď pre neprípustnosť dovolacích otázok v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022, na ktoré poukazoval dovolateľ, najvyšší súd meritórne nastolenú otázku ani neriešil. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022 právny názor o nadbytočnosti konkretizácie omeškanej splátky vo výzve či oznámení o zosplatnení vyslovil len ako protiargument k nie pre vec rozhodujúcej argumentácii dovolateľov o špecifikácii omeškanej splátky ako podmienky platnosti zosplatnenia. Uvedené akcentoval Ústavný súd Slovenskej republiky nasledovne: „(...) len na okraj a doplnkovo vyjadrené právne názory senátov najvyššieho súdu, ktoré hoci sú súčasťou odôvodnení rozhodnutí dovolacieho súdu, nemožno považovať za záväzné právne názory, keďže neboli dôvodom, bez vyriešenia ktorých by dané veci nebolo možné rozhodnúť.“ (porovnaj sp. zn. III. ÚS 157/2025).

17. Vychádzajúc z dovolateľom formulovanej právnej otázky, poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť, dovolací súd preto uzatvára, že v prípade dovolateľa nastolenej otázky: „Či došlo k porušeniu ustanovenia § 53 ods. 9 OZ, ak vo výzve - upozornení ako právnom úkone, absentuje uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu úveru, čo zároveň malo mať za následok určenie takého úkonu za neplatný, a teda rovnako neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru“, ide o právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre právne posúdenie sporu odvolacím súdom a ktorá zároveň v čase podania dovolania dňa 10. júna 2024 nebola dovolacím súdom judikatúrne vyriešená.

18. Dovolací súd v kontexte uvedeného upriamuje pozornosť na skutočnosť, že iný senát najvyššieho súdu (6C) vo svojom uznesení z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022, po rozbere relevantných právnych ustanovení, § 37 ods. 1 OZ, § 565 vety prvej OZ a § 53 ods. 9 OZ pri posudzovaní rovnako formulovanej otázky ako v preskúmvanej veci dospel k záveru, že „(...) ak právo veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže zmluvný partner spotrebiteľa využiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (kde inak špeciálna úprava z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka spôsobuje v drvivšej väčšine prípadov vrátane všetkých dojednaní o splátkach s mesačnou a kratšou frekvenciou nepoužiteľnosť všeobecnej úpravy z § 565 vety druhej Občianskeho zákonníka o možnosti použitia práva veriteľom najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky) a takému využitiu má (musí) predchádzať upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie práva v lehote nie kratšej ako 15 dní; bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch v zákone ustanovených lehôt). Na právny úkon nekonkretizujúci splátku preto je dôvod nazerať ako na úkon zákon obchádzajúci (nakolko napriek nezakotveniu výslovnej zákonnej požiadavky na takúto náležitosť jej absencia spôsobuje nedodržanie účelu úpravy, ktorým je možnosť overenia si splnenia požiadaviek slúžiacich zvýšenej ochrane spotrebiteľa) a i nedostatočne určitý, v

oboch prípadoch sankcionovaný neplatnosťou (či už podľa § 39 alebo § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)“. Z týchto dôvodov senát najvyššieho súdu 6C argumenty dovolateľa na podporu jeho tvrdenia o neexistencii žiadneho právneho podkladu pre vyžadovanie uvedenia konkretizácie splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu (v žiadosti o jednorazové splatenie, resp. v upozornení na hodlané využitie práva tejto predchádzajúcom) nepovažoval za udržateľné.

19. Posudzujúc právne účinky dovolania podľa stavu v čase jeho podania, dovolací súd konštatuje, že medzičasom Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na svojom zasadnutí konanom 04. júna 2025 prijalo uznesenie najvyššieho súdu z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022 ako judikát, publikovaný pod č. R 34/2025 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 3/2025, ktorého právna veta znie: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutie oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)“.

20. So zreteľom na doposiaľ uvedené dovolací súd konštatuje, že pri riešení dovolateľom nastolenej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nedošlo odvolacím súdom k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci, resp. k odklonu od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu, ktorým namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.